

SÜRGÖNY

Szerkesztő-hivatal:
Uri-utca Libasinsky-ház.

Előfizethető Budapesten a kiadó-hivatalban, barátok-tere 7. szám, földszint.

Kiadó-hivatal:
Barátok-tere 7. sz. a. földszint.

Vidéken bérmentes levelekben minden posta-hivatalnál.

Előfizetési árak austriai értékben.

Budapesten házhoz hordva. Vidékre, naponként postán
Félévre 8 t 50 kr. Félévre 10 forint.
Negyedévre 4 „ 50 „ Negyedévre 5 „

HIVATALOS RÉSZ.

Ő cs. kir. Apostoli Felsege károly-pályi s vasvári Károlyi Zsigmond századost a Sándor württembergi herceg 11. sz. huszár-ezredben, cs. kir. kamarási méltósággal legkegyelmesebben fölruházni méltóztatott.

Ő cs. kir. Apostoli Felsege m. hó 15-ről Hamel Richard barmegyei szolgabíró, Hamel Gusztáv és fia Lajos, valamint Hamel Rezső gyógyszerésznek, továbbá Hamel József magyar biztosító-társulati hivatalnok vezetéknevének „Barsi”-ra kért átváltoztatását legkegyelmesebben megengedte.

Az alsó-austriai cs. kir. helytartóság a keleti marhavész behuzolásának megállítását tekintetből eddig elrendelt óvintézkedések fenntartása mellett még azon megszorító intézkedést rendelte el, hogy juhok, kecskék és sertéseknek, ugyszintén ezen állatoktól származó nyers termékeknek Magyarországból Alsó-Austriába való bevitelére avagy átszállítására csupán szabályszerű igazolvány előmutatása mellett engedtetik meg, melyben kimutatva legyen, hogy fennbéli állatok avagy termékek vézmentes helyekről származván, szállítás közben vézlepte helyeket nem érintettek.

NEMHIVATALOS RÉSZ.

Bécs, mart. 8.

L. Annak idejében bővebben szólottunk a sérelmekről, melyeket a bécsi bank a magyar igazságszolgáltatás ellen felhozott, és t. olvasóinkkal közöltük a magyar udvari kancellária azon rendelvénnyét, melylyel a banknak eddig itt ott mellőzött kiváltságai, valamint a bank hypothekár-adóinak kivételes állása a hazai törvényszékeknek különös figyelmükbe ajánlatak. Az ügy azonban nemcsak magában, de azon körülményénél fogva is fontos, hogy a haza földhitelére károsan hat vissza. A főkanzellár urnak hazaifas buzgalma e végből az érintett rendelvénnyel nem állapotodott meg, hanem egyuttal az illető törvszék felőlítettattak, tegyenek jelentést aziránt, hogy mi okozza a kérdéses perek elintézésének késleltetését.

A kívánt feljelentések megtörténtek s ezek alapján a főkanzellár ó nagyméltósága újban jegyzeteket intézett a bankhoz, mely kimutatta, hogy már eredetileg is a felhozott 35 eset közül valóban csak tizenkettőt lehetett sérelmesnek mondani; ezen tizenkettő közül pedig tíz részint legújabbban, részint már előbb is elintéztetett, úgy hogy egészen két eset

maradt függőben, a melyekben tudniillik az elzárított jószág tulajdonos-társai rekuráltak a királyi táblához. E két esetre nézve is a királyi tábla mielőbbi intézkedésre lön egy legújabbban kelt elnöki levél által a kancellária részéről felhívva.

A kancellária jegyzéke tehát óhajtja s reméli, miszerint a banknak a magyar igazságszolgáltatás ellen ezentul semmi panasza nem leend, s a honi törvényszékek kétségkívül az ország hitelének érdekében hazafini kötelességüknek fogják ismerni, hogy a kancellária e reményét valósítsák.

Miután azonban a bank azon panaszát, hogy három év óta Magyarországon egy executiót sem birt keresztültvitetni, oly tizenhét esetnek felhozásával is akará támogatni, melyekben a bank a végrehajtási eljárást megszüntette, mivel adósaival kiegyezkedett, — a főkanzellár ur jegyzéke igen helyesen ekkép válaszol:

„Tapasztalván, miként a fennakadások leginkább a végrehajtások keresztültvitelénél adják elő magukat, nem fogok késni e részben is teheséggem szerint segíteni, de egyuttal megkeresem a tisztelt bankigazgatóságot, hogy oly eseteket, midőn a végrehajtás keresztültvitelétől a közbejött kiegyezkedésnél fogva eláll, ne rójon fel az eljárás hiányának vagy a bíróság késlekedésének; mert oly szomorú hitelviszonyok közt, melyekben a birodalom leghatalmasabb pénzügyintézetének zálogleveleit csak igen tetemes veszteség mellett lehet érvényesíteni, a nehézségek, melyekre az elzárított ingatlan vagyonnak elárverése akad, bizonyosan mélyebben gyökeredeznek, mint a bíró készségében vagy az eljárás hiányaiban.”

A bankügy tehát ezen jegyzékkel alkalmasint be van fejezve, s reméljük, miszerint azon modorban, melyben az utóbbi időben a hírlapokat foglalkoztatá, nem fog többé feltűnni.

Ez alkalommal sajnálatomat is ki kell fejeznem, hogy ez ügybeni közleményeim Eger városának alkalmatlanságot okoztak. Azon levelemben, mely ellen az egri városi hatóság felszóla, a helynevek nem az illető várost magát, hanem csak a városzékre jellek, melyek a kérdéses per tárgyalásban van. Eger városának tartozásáról tehát nem szólottam.

Lapszemle.

A bécsi lapok ma meglehetősen érdekes bön-

gészetre nyújtanak alkalmat. A tartományi gyűlések, bírók, tanács, s főleg az erdélyi országgyűlés képezik azok főtárgyait. Mindenekelőtt a „Donau Ztg.” cikkét kívánjuk kiemelni, melyben nagy megelégedést fejezi ki a tartományi gyűlések működése fölött. A félhivatalos lap nagy megnyugvást merit az azokban nyilvánult szellemből, mert ez bizonyosságul szolgál, hogy a decentralisatio azon mértéke, melyet a februári alkotmány megállapított, teljesen kielégíti az egyes országokat. Ebben a februári alkotmányban újabb diadalát látja; ezen felül a tartományi gyűlések működésének nevezetes eredményét abban találja, hogy épen ezekben nyílt a nemzetiségeknek alkalmuk, földadataik közösségéről, érdekeik egybevágasáról meggyőződni, úgy hogy épen e gyűlések, melyeken a nemzetiségi kérdés oly erős surlódásaitól tartottak, lettek lényeges tényezőkké azon földadat megoldásában, melynél fogva Ausztria számára politikai nemzetiség, szellemi értelemben vett népközösség teremendő. Szóval a „D. Z.” igen megvan elégedve az országgyűléseken kivitt eredménynyel.

A „Presse” azonban már is a birodalmi tanács működése után áhitozik, s megdöbbenve olvasá az „A. A. Ztg.”-ban, hogy a bir. tanács ülészekát jövő őszig szándék elhalasztani. Meltányosnak találja ugyan, hogy azon tart. gyűléseknek, melyek e hó végeig munkálataikat be nem fejezhetik, idő engedessék még a jövő hónapban is. De ebben ép oly kevéssé lát akadályt a bir. tanácsnak május hóra leendő összehívására nézve, mint okot annak elhalasztására azon szándékban, időt adni az erdélyi országgyűlésnek, hogy a bir. tanácsba leendő követküldés iránt nyilatkozzék. A „Pr.” annyit teendő lát a bir. tanács előtt, miket mint szűkebb tanács végezhet, miszerint nem hiszi czélszerűnek e tevékenységnek elhalasztását addig, míg az erdélyi országgyűlés nem nyilatkozott; ha pedig egyszer e nyilatkozat megtörtént, akkor a bővebb bir. tanács úgy is belép illetékességébe, akár küld Erdély követeket akár nem. A bir. tanács működése különben sem zavarandja, se az se haragját által azon célokat, miket a kormány Erdélyben kívinni szándékozik, mert hisz a bir. tanácsnak épen úgy érdekében áll az alkotmány-vitálynak megoldása, mint a kormány.

Az „Ost-Deutsche Post” pedig azon lépése-

ket sorolja elő, melyek újabb időben Erdélyben a fenforgó kérdés ügyében tétettek. E lépések közt legjobban nyomatékozza a román congressusnak april hó közepén leendő egybehívását. Kiemeli, miszerint a szász nemzeti egyetem szavazata a bir. tanácsbai követküldés iránti kétségessé tevő, vajjon a b. Kemény kancellársága alatt tartott károly-fehérvári értekezlet, a különböző nemzetiségű, vallásu s osztályu férfakkal, föltétlenül fejezé-e ki az ország akaratát. A románok congressusának szavazatából meglehetősen bizossággal hiszi majd az országgyűlés határozatát is előre megmondhatni; azonban ismerve a román nemesség magyaromániáját, attól tart, hogy a román nemzeti congressus szavazata nem fog a szász egyetem szavazatának megfelelőni, hogy ugyan az unió ellen, de nem a bir. tanács mellett fog az kiütni.

A budapesti lánchidrtársulat

mult évi nov. 29-én tartott hetedik közgyűlése jegyzőkönyvének folytatása s vége.

Az elnököl gr. Károlyi György ő nmlsága előadását így folytatá továbbá:

Midőn 1859 évben a lánchidnak légszeszszeli világitása elhatározott, a cs. k. szabadalmazott légszesz-társulat pesti helyi igazgatóságával, mely a vezetékcső, és a világitási előkészületek megtételé 4663 ft 34 kr-ért szerződészerűleg átvállalá, oly egységessé kötetted: hogy a most mondott összegből csak 3463 ft 34 kr, és pedig három részletben fizetessék le, 1200 forint pedig azon ideig maradjon hátralékban, mig azon kérdés fog eldöntetni, vajjon a lánchid alá elhelyezett légszesz-csővek által — Budán más tárgyak is megvilágitassanak-e, vagy sem?

Ezen csőveknek kiterjedetebb mérvbeni használatását a lánchidrtársulat az ő határozott bejegyzésétől feltételezé, és fenntartá magának: hogy a mondott 1200 fto 5/10 kamatával a légszesz-társulat pesti igazgatóságának vagy utólagosan megfizeti, és a légszesz-vezető-csővek más helyeni használása iránt saját belátása szerint rendelkezend; vagy pedig — minden továbbá fizetés nélkül — a légszesz-társulat szabad tetszésére nagyja: hogy ezen vezeték-csőtől — a lánchid világitásának csorbítása nélkül — további hasznot húzzon.

A légszesz-társulat a világitást — Pest városával fennálló szerződésének időtartamáig, vagyis 1882. évig — minden ezer angol mértékű köblábat 5 ft 75 kr-ál számítva — átvállalá, s attól a lánchidrtársulatnak 25/100 leendő biztositott hely azonban a maga részéről fenntartotta azon jogot, hogy hat év eltelte után a világitást félévönként felmondhassa.

A lefolyt évben valamint a budavárosi község, egy a budai alagut és takarékpénztári igazgatóságok, továbbá a magyar népszínház és több magánosok a légszeszszeli világitásnak behozatalát kérték; s e miatt a légszesz-társulat pesti helyi igazgatósága ösztö-

TÁRCZA.

Ingyen tanító francia nyelv-mester.

Brassai Sámuel-től. Kolozsvárt 1863.

Azon öszhangzó dicséreték, melyeket a hírlapok Brassai urnak legújabb művét egyezőleg elhalmozzák s ajánlják, az én figyelmemet s vágyamat is felkeltették, s nem késtem megismerkedni azon nyelvtannal, mely szintoly könnyen, mint alaposan oktatja a magyar ifjakat a francia nyelvre.

Minél tovább forgattam azt, annál inkább növekedett csodálkozásom a munka s az arra szórt dicséreték fölött; annyira, hogy emmagamtól kérdezém: vajjon én nem tudok-e francziául? vagy a panegyristák szerelmese Brassai urba annyira, hogy szeplőt, sőt foltjait és holt tetemeit sem látják? Végre elhatározám magamat, az inkább ügybuzgó, mint részrehajlatlan könyvismertető harmonijába egy hangot elegyíteni, a mely Brassai urra nézve nem épen kedves zengett, hanem az igazság s a francia nyelv érdekében a tanuló ifjuságra nézve fölülte szükséges. Ezt annyival inkább, mivel remélem, hogy Brassai ur — a ki édesanyai nyelvének tisztasága felett örködvé, senkit sem kímél, a ki az ellen legcélszerűbbet is vét, — meg fogja nekem engedni, hogy én is óvjam szeretett anyanyelvemet a mételeytől, melylyel ezt Brassai ur bekeverte annyira, hogy azt valóságából vetkőztette ki, nagyrészen oly gyakorlati példákat adván, melyeket a francia meg sem ért.

Nem szólok a Brassai ur nyelvtanának elemző, származtató módszere (methodus analytico-genetica) ellen: de ezzel meggyeztetetők tartom a rendszer, szabályszerű, teljes előadást. Brassai ur azonban, nézetem szerint, nagyon is kényét s kedvét követi, midőn a parkban majd emez, majd amaz sétautató járja, majd itt, majd amott herveredik le, időz és mulat. Munkájában a nyelvtani hasonlításoknak hosszú sorozatait találjuk, tömegét a kedvence tárgyak felőli beszélgetéseknek, mikből ezerféle érdekes dolgot tanulhat az ember; a nyelvtani magyarázatoknak, mikbe szerző befoglalja philologiai s kivált magyar nyelvtani bő ismereteket, de annál kevésbé érinti a francia nyelvtaniakat. Van itt magyarázat, értekezés és kitérés, plus quam satis: de annál kevésbé szabály, legalább teljes és kimerítő szabály; a mi előfordul is, csonka vagy eltorzított.

Ugy vélem, egy nyelvet sem tanulhatunk meg csupán magyarázatokból s nem okserű ezeket az unalomig hosszúra nyújtani: inkább a gyakorlatokra kell a súlyt fektetni, lehetőleg laconicus magyarázat mellett. A szerző által adott gyakorlatok rövidék és a mi legfőbb baj, legkevésbé francziák; mintha a könnyen tanulás végett szándékosan titotte volna szerző magyar

kaptára a francia szólásmódot, ugynevezett gallicismusokat.

Láttam és forgattam már kezembem nyelvtanokat, melyeknek czimlapi biztatása szerint néhány hét alatt meg lehet tanulni a francia nyelvet. Brassai ur iskönyv szerrel véli a czélt elérhetőnek s tanmódszeréhez képest játszva, csevegett tanítja a francia nyelvet s leginkább sétálva, a peripateticus philosophok módja szerint. Jó szerencsét a vállalathoz.

De megkivánjuk, hogy a tanuló ne csak könnyen, hanem alaposan is tanulja meg Lamartine s Hugo Victor szép nyelvét s irályát.

Azonban, nem czélok a Brassai ur tanmódszeréről tiztutesen szólni; nincs kedvem, sem időm feszegetni, mennyiben volt a szerző szerencsés vagy szerencsétlen a jeles módszer alkalmazásában? mert e téren lehet jobbra balra vitatkozni, az egyéni nézetek és felfogások különbsége szerint.

Nekem egyedül az anyaggal van bajom, a mit szerző adott s ezt tekintve bátran kimondom, hogy nekem az ingyen tanító nyelv-mester ingyen sem kell, s bizvást figyelmeztetem a francziául alaposan megtanulni kívánó magyar ifjakat, hogy emez 1 ft 60 kr áru portékát ingyen se fogadják el. Az olcsó husnak hig a leve: az ingyen tálalásnak még csekélyebb lesz az értéke.

Kezdjük a hangejtésen s a hangoztatásra nézve adott utasítások és példákon.

Szerző, a kiejtésre nézve, egy osztályba teszi: (a 4-ik lapon) l'air, étre, herbe és pensées, laids, haie szavakat: holott az ezekben hangzó e között oly különböző van, mint ember és kié szavak é-je között.

Szerző nem ismer különbséget a e-ben pieds, souliers, és hier s hiver szókban (9-ik lapon); pedig az itt is ugyanaz, a mi ember és kié szavakban.

Nem különbözteti meg az o hangját notre és hótél szavakban (5-ik l.); holott az oly különböző mint az o ország és lo szavakban.

Nem az ő hangot az eu, eue, és eur-ben végződő szavakban (6-ik l.), mely különbség pedig észrevehető s kimagyarázható.

Nem az o hangot a pioche és miauler szavakban (9-ik l.) pedig ezek úgy különböznek, mint bajos és jó szavakban.

Szerző állítja (10-ik l.), hogy a következő szavakat: moi, doigt, froid, moelle, így kell kiejteni: moe, doe, froe, moel, nem pedig: moa, doa, froa, moal. Szerző ezt egyes vidékek pórnpétől tanulta, de mint művelt nyelv-mester nem szabad, hogy ajánlja. Az ouit is vinnak csak a pórok mondják.

Szóljunk másodsor Brassai ur francia nyelvi orthographiájáról. Nem győzném mind kiírni a helyesírás elleni vétségeket. Ilyenek: je paye, paie helyett; sure, sur h.; amère, amer h.; ames, ames h.; Jerusalem, lutherien, reconpense, reconcilier, resister, detourner, Jérusalem, luthérien, reconpense, reconcilier, resister, detourné h.; lorsqu'à, lorsque à h.; throne, trône h.; ni, ni h.; pöre, père h.; pourisistent, pourristent h.; apren-

ent, apprennent h.; quelque affaire, quelque affaire h.; la récompense sera grand, grande h.; une ville située, situés h.; on nous a expédiés nos livres, expédié h.; la voix est venu, venue h.; Brassai ur francia nyelvtant szerzett, holott nem képes helyesen leírni ezt: vous êtes; mert a helyett, hogy kupos éket (A) használna, tompát () ír könyve egész folyamán, holott őt mint philologot, erre eléggé emlékeztethette volna azon körülmény, miszerint étes a latin estis-ből van összevonva. Csak egy lapon is, a 76-kon, huszonkészer ejti e hibát. Ugyanitt, tévedésből helyesen találta azt egyszer írni s mit tesz vele a szerző? A sajtóhibák közt kijavítja azt rozsl, kétkén bizonyosságul annak, hogy azt is elrontja, a mi jól van. Én, ha magyar nyelvtant adván ki, a v a g y t o k í g é t nem tudnám helyesen leírni, nem neheztelnék arra, a ki reám nézve megjegyzné, hogy nem tudok magyarul.

Vagy talán az analytico-genetica tanmódszer, minél fogva a magyar ifjak könnyen tanulják meg a francia nyelvet, kívánta azt, hogy mint a nyelv-mester nem ügyel, a tanítványok se vigyázzanak a helyes írásra? vagy azon nézet, hogy a nyelv-mester ingyen tanító levén, tőle gondot és pontosságot nem lehet jogosan igényelni? Talán ezekért nem ügyelt Brassai ur gondosan a főnevek him és nő neveikre is? miről szintén említést kell tennünk, hogy kiténjék Brassai ur nyelvtanának belbecse s az arra halmozott dicséreték valódi mértéke.

Könnyen tanulhatni a magyar nyelvet a részben, hogy a főnevek neveikre nem kell ügyelni s a francia nyelvet nem így. Ebben ily könnytséget nem szabad követelni, ha egyszersmind alaposan akarjuk tanulni és tudni. Brassai ur péle-méle veszi a himneket nőnevektől s viszont. Nyelvtanában egy lapon is, az 5-diken, négy ily nemcsere fordul elő. O la faux, la boue, la toux, la demande, helyett le faux, le boue, le toux, le demande-ot ír és ad. Franciaországban a nyelvészek, szótárírók, tudósok, urak, hölgyek, földművesek, szakácsnők, szóval mindenki így használja a főneveket nemökre nézve, le poids, la poêle (serpenyő), la syntaxe, la louange, la vis, (savour-ról szólva) la lui, la montagne, la géhenne, la servante, cette odeur, une tête, le rhume, une expérience, (maison-ról szólva) jela lui ai vendue, le piége, cette boisson (almáról szólva) j'en ai mangé une, la terre, le commerce, cette forêt, l'Angleterre est arrivée, s a t. Brassai ur pedig tudósabban s francziából minden francziánál, ezeket így adja (a 10. 12. 13. 31. 33. 51. 121. 125. 160. 167. 177. 181. 189. 203. 206. 226-dik lapokon) la poids, le poêle, le syntaxe, le louange, le vis, (savour-ról szólva) le lui, le montagne, le géhenne, le servant, cet odeur, un tête, la rhume, une expérience, (maison-ról szólva) je le lui ai vendu, la piége, ce boisson, (almáról szólva) j'en ai mangé un, le terre, la commerce, ce forêt, est arrivé at sat. Ez aztán könnyű módja a nyelvtanulásnak, de helyes-e? alapos nyelvismerethez juttat-e? Ez más kérdés! (Vége köv.)

Napi ujdonságok.

* Sárosmegye közönsége Császárné és Királyné Ő Felsege szerencsés felgyógyulása és visszatérte alkalmából Ő cs. k. Apostoli Felsegét legmelyebb hódolattal az iránt kérte meg, miszerint legkegyelmesebben megengedni méltóztatnék, hogy Eperjes sz. kir. városa körödjében a megyei közönség által alapítandó beteggyó Császárné Ő Felsege nevé nyerhesse és viselhesse. Ezen felirat nyomán — írja a „P. H.” rendes levelezője — a magyar kir. udv. főkorlártnok ur ő excja a megye főispáni helytartóját értesíté, hogy Császárné Ő Felsege az üdvözlő feliratot legkegyelmesebb tudomásul venni s megparancsolni méltóztatott, miszerint Sárosmegye közönségének mind Ő cs. k. Apostoli Felsegét, mind pedig a felséges Császárné és királyné legmagasb elismerése tudtul adassék. További kérdés folytán pedig január 26-ki legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Sárosmegye részéről a eperjesi városi kórházban alapított beteggyó Felsege Erzsébet császárné és királyné magas nevé viselhesse.

* Gr. Pálffy kir. helytartó ur ő excja mult pénteken a nemz. színház egyik jobb dráma előadását (a „Kisvártás” című tetszessleg fogadott dráma ismételtetett) és vasárnap délután az egyetemi dalárdaegetlet akademiáját a nemz. muzeum teremében tisztelte meg személyes megjelenéseivel. Az utóbbi hangverseny a három egylet: a jó-gász-és orvos-segélyező egyletek és a dalárda egylet javára rendeztetett, s mind gondallal szerkesztett műsora, mind egyes számainak többé kevesebb jeles előadása által dicsérettel megfelelt egy műkedvelői hangverseny igényeinek. Sajnálatos, hogy a közönség nem elég meleg részvételt karolt a derék ifjaknak humanitási szempontból teljes elismerésre méltó szép szándékát.

— A magyar gazdaszónyok egylete mart. 4-én tartott havi választmányi gyűléséből, az alapító, igazgató és rendes tagoknak ismétely tudomásul juttatik, hogy folyó hó 16-án délelőtti 10 órakor a nemzeti muzeum kis teremében az egylet részéről éves választási közgyűlés fog tartatni, melyre minden tag tisztelettel meghívatik.

Továbbá örömmel jelentheti az így. választmány, hogy ez évi működésének ezen utolsó választ. gyűlésében Damjanich elnökő által bejelentett új tagok nagy száma biztositja azon szent célt, melyet az egylet magának kitűzött és kötelességének tartja, nyilvános közönséget kitéjezni az ujonan résztvevőknek, valamint gróf Zichy Pál Ferencz, gr. Zichy Nándor, Farkas Antalné, Iets Mátyásné, Vezérle Amalia, Kralovszky Istvánné, Tomágy Emilia egyleti tagoknak, kik fáradozásaik által az egylet tagjainak számát az alább feljegyzett lelkes honleányok és honfiakkal szaporították.

Alapító tagul bejelentettek: Gr. Brunzwick Józsefné 200 ft, gr. Zichy Györgyné 200 ft, gr. Zichy Edmundné 200 ft, gr. Zichy Nándorné 200 ft, báró Miske Imréné 100 ft, gr. Pálffy, szül. Lobkovitz hercegné 200 ft, Vezérle Amalia 100 ft, Kovács Anna 100 ft, Vidacs

növe érte magát a pest-budai lánchid-társulat igazgatóságához azon kérvénnyel járulni: hogy ne csak a légszuszítók csövek további használata, és a még hátralévő 1200 ftnak utólagosan leendő fizetése, hanem azon feltételek iránt is határozat hozassék, melyek alatt a lánchid-társulat hajlandó lenne egy második vezetőcsőnek a lánchid alatti elhelyezését megengedni.

Az ez iránti tárgyalások következtében a két igazgatóság közt egy egyesülés jött létre, melyet önkkel itt kivonatban közlünk:

1. A lánchid gerendázatán egy második, vertvasból készült légszuszítók csőnek, a légszuszítók alatt leendő elhelyezését illető engedély a légszuszítók részére, ennek a város felvilágítására vonatkozó, s Pest város hatóságával kötött szerződés időtartamaig, vagyis 1882. évig megadott.

2. A lánchid-társulat a nélkül, hogy az említett 1200 forintot utólagosan fizetni köteles lenne, ezentul az ő szűkségletére vont első csőnek kizárólagos tulajdonosává lön, s ennek fentartási költségeit csak 1865. év január 1-ől napjáiig viseli, midőn t. i. az első felmondási határidő lejár, azontul pedig valamint ezen első, egy a második vezetőcső költségeit, és pedig ez utóbbit már a cső elhelyezése napjától fogva a légszuszítók-társulat a magáéól tartozik viselni.

3. A légszuszítók mindazon károsításokért, melyek egyik, vagy mindkét vezetőcső által a lánchidon bármi módon tetetni fognának, teljes szavatosságot vállal nemcsak a megkárosított részek helyreállítására, hanem az e miatt netán megzavart közlekedésből a lánchid-társulatra háromolható kár megtérítése iránt is.

4. A hat évi időközben megállapított felmondási joga a lánchid-társulatnak minden körülmények közt hatályban maradand.

5. A második csőnek lerakási engedélyéért — a légszuszítók részéről — 1882. évig — a Pest város részére megállapított felvilágítási árból azon légszuszítók után, mely a lánchid, a feljáratok, s a vambázok megvilágítására felhasználhatók, évenként 25% elengedték; azon esetre pedig, ha a lánchid-társulat valamelyik háztelken netán házat építeni fogna, ezen díj-elengedés a hivatalhelyiségek, raktárak és lépcsők megvilágítására felhasználandó mennyiségre is kiterjed.

6. Ha azonban a lánchid-társulat érintett felmondási jogát foganatosítani nem fogná, akkor a légszuszítók köteleességében állandó, az első vezetőcső lerakásával felmerült költségeket a lánchid-társulatnak 3000 forinttal megtéríteni, s valamint ezen, egy a második cső használatáért 1882. évig félévenkénti előleges részekben törlesztendő évenkénti 500 frtot fizetni, magából értendő: hogy mindkét cső a légszuszítók tulajdonába fogna átmenni.

7. Ha a légszuszítók a légszuszítást Budára ezen második csőn által bármi oknál fogva megszüntetné, akkor ezen csövet saját költségén kivételni fogja, s a lánchid-társulatnak, az általa az első csőn felhasználott légszuszítók mennyiségéért eső árból évenként 1882. évig 20% fog leengedni.

Az igazgatóság ezen megállapodást azon okból találta elfogadhatónak, mivel a légszuszítók Budára átvételének megkönnyítése, és ezen város részenként leendő mielőbbi megvilágításának lehetőségéig által a közérdeknek vélt szolgálhatni; továbbá, mivel a lánchid-társulat részére nyert 25% arányú engedély által a felvilágítási költségekben, melyek a korábbi igen hiányos olajjal felvilágítás ellenében 22% tel alább szálltak, jelentékeny takarékoság éretett el; végre, mivel a felmondási jog fentartása által minden, az idő- és hely-viszonyokból eredhető előnyök élvezetét, s az általán-összeg meghatározása által még a felmondás esetére is jelentékeny jövedelmet biztosított. — Ezen

elhatározásnál irányadó volt még azon körülmény, hogy a légszuszítók Pest-Buda városára nézve a felvilágítási kizárólagos jogot 1882. évig szerződésmentesen bírva, ezen ideig nincs kitételek arra: hogy ezeket vezetékek-cső használatát valamely versenytársulattal jobban értékesíthetné.

Kedvesen fogják önköket venni, hogy az igazgatóság annak tekintetbe vételével — miszerint a szabaddalmi szerződés időtartama 75 évvel lejárni fog — jónak látta a tökéleszűzést, a részvények egymásután beváltása által leendő törlesztése iránt határozatokat hozni. Mert minél hosszabb a törlesztési határidő, annál kisebb lehet azon összeg, melynek évenkénti azaz cözra fordítandó kell. Számításunk szerint mostantól kezdve 6622 ft 20 kr évi összeg letéteményezése elég lesz volna arra: hogy a kamatok és kamatok kamatai odaszámításával szabadalmunk lejártával az összes részvények beválthatassanak. Az igazgatóság tehát elhatározta, a fentebb érintett törlesztési összegnek megfelelő mennyiségű saját részvényeit évenként beszédni, s e cözra a beváltott részvények után esedékes kamatokat is fordítani. Az 186 $\frac{1}{2}$ -ki tüzletre 20 dt. részvények beváltása lett elhatározva, s ez mindaddig fog eszközöltetni, míg ezek árfolyama a hason értéket eléri, a midőn aztán a további beváltás kisorsolás útján foganatosíthatatik, mi iránt az akkori igazgatóság alkalmas határozatokat hozhatand.

Tiszteben áll uraim! még arról is jelentést tenni: hogy az igazgatóság mult évben, a gróf S z e c h e n y i István emlékére állítandó szoborra 1000 forintot írt alá. Azon fénylő érdemek, miket e nagy hazafi a hon anyagi tekintetben előhaladása, jelestit vállaltunk létrejötté körül örökölt, kezekednek, hogy az igazgatóság ebbeli eljárását helyeselni fogják.

Alapszabályaink 25. §-a értelmében képest a tisztikben két legidősb igazgatónak ki kell lépniök, azonban a kilépők újra megválaszthatatnak. Minek folytán báró Rothschild Anselm, és Procopius György urak az igazgatóságból kilépnek, s felhívom önköket uraim! hogy választási jogukkal élve, a megüritelt 2 igazgató állomást új választás által töltsék be.

Befejezés előtt fel kell kernerem önköket, hogy köriükből egy bizottságot nevezzenek ki, mely a mai közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítse, a könyvek és az előbb terjesztett kimutatások megvizsgálását eszközölje, azokat, helyesenek találása esetére aláírja, s a vval egyidejűleg az igazgatóságot a szokásos felmentvényben részesítse.

Az igazgatóság által tett indítványok tüzetes tárgyalás alá vétetvén, azok felett következő határozatok hozhatk.

I. Az osztalék, az 1861-ik július 1-től 1862-ik június 30-ig számított tüzletre 5 ft 75 krban állapított meg; minél fogva az 1863-ik év január 1-ől napján lejárandó félévi szelvény — a félévi 5% kamattal, vagyis 13 ft 12 $\frac{1}{2}$ krkal együtt, egy a 12 $\frac{1}{2}$ krkal együtt, — mely az 1862. évi július 1-én lejárt félévi szelvények kifizetésénél a számtétel könnyítése tekintetéből visszatartatott — tehát összesen 19 forintjával beváltatik; mi által egy szelvénynek ez utóbbi tüzlet-évi jövedelme 32 fra rug.

II. A függő adósságok megszilárdítása tekintetéből egy kölcsön-sorsjátéknak 20—25 frtos sorsjegyekkel rendezhetése kérelmezendő; melynek számszerinti összege az igazgatóság által elterjesztett szükségletre tekintettel másfél millió forintban állapítatik meg. Az igazgatóság ez alkalommal megkeresettik, hogy ezen tervezet valóságos felől helyesen egész érlelyel közreműködjék; s mihelyt ő c. h. Apostoli Felségének kegye által a legmagasb szentesítés — mint ezt a közgyűlés bizalomteljesen remélni bátorodik — leérkezend, ezen kölcsönt a társulat érdekeinek lehető előnyös tervezet szerint keresztülvigye.

III. Miután egyrészt a szabaddalmi szerződés 4.

§-ban megállapított tartalékalap biztosítása, — másrészt a társulati hivatal-helyiségek rossz karban léte; — ezenkívül pedig ezen épület kiszűzellese által igen szűk térre szorított közlekedésre való tekintet, — végre a még meglevő s a lánchid-társulat tulajdonához tartozó pusztá helyiségek értékesítésére való tekintetek is egy, a szabaddalmi vonal figyelembe tartásával új háznak építését sürgetően szükségessé tették: ennél fogva egy háznak az igazgatóság által előterjesztett tervek szerinti építése határozottan ugyan el, kivétel mégis azon időre halasztatott, midőn a függő adósságok megszilárdítása alkalmával e cözra is a szűkségét alap kijelölhetni fog, oly módon, hogy a háznak jövedelme azon összegnek kamallával ózhangzásba hozattassék, melyet az építés igénybe fog venni; ezen okból különösen figyelme ajánlatot még az igazgatóságnak, hogy netán valami diszpenlet létesítésétől lehetőleg tartózkodjék, s az építési költség mennyiségét egy ózsza be, hogy a mellett a társulat előnye megóvja maradjanak.

IV. A részvénytőkének a részvények egymás utáni beváltása által leendő törlesztése iránt az igazgatóság részéről tett indítvány, valamint a légszuszítók Budára leendő vezetése iránt a légszuszítók-társulat igazgatóságával kötött egység helybenhagyatott.

V. A társulat birtokában lévő értékpapiroknak az igazgatóság által elhatározott eladása, s az ekként befolyandó összegnek a függő adósságok törlesztésére leendő fordítása tudomásul vétetett.

VI. Lónyay Menyhért ur indítványa folytán az igazgatóságnak a vállalat tapintateltjes s eredménydus vezetéseért, az elől érintett, s a vállalat jó karban létevel szorosán összefüggő igen fontos indítványok előterjesztésére a közgyűlés részéről köszönet szavaztatik.

VII. Az igazgatóságból ez évben kilépő báró Rothschild Anselm és Procopius György urak egyhangul újra megválasztatnak.

VIII. A mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése, egy a társulati könyvek s számadások megvizsgálására Lónyay Menyhért, Koppely Frigyes és dr. Heinrich Nep. János urak kérettek fel.

IX. A pest-budai omnibus-tulajdonosok által — az azon kocsi után fizetendő hidvám lejobb szállítása iránt a közgyűléshez címzett kérvény kellő intézkedés végett az igazgatósághoz utasítatott.

X. Kornhoffer Károly beadványa, melyben a mostani kezelésmódot hiányosnak jelezi, s egy jobb és előnyös kezelési tervnek előterjesztésére felhiva érzi magát — azon okból nem válthatott további tárgyalás tárgyává, mivel foyamodó általános és minden alapot nélkülözö állítasomon kívül, sem a kezelést vélt hiányosságát, sem tervének előnyeit be nem bizonyítja.

Hitelesítjük.
Lónyay Menyhért s. k.
Koppely Frigyes s. k.
Dr. Heinrich Nep. János s. k.

A szász nemzeti egyetem

f. évi február hó 25-én tartott ülése.
(Folytatás és vége.)
Schwarz (Segesvár) a törvény-kiszolgáltatásnak a közgazgatási kezeléstől különválasztása mellett emel szót, s mint az egyetem törvénykezési osztályának egyik előadója felhova, hogy a szászöldön 2666 hünvizsgálati nyomzat vala foyamatban, s ebből 1204 még függőben maradt, minek okát abban találja fel, hogy az illető bírónak közgazgatáshoz tartozó ügyleteket is kelle teljesítenie, s ugyanebben látják a polgári perek, különöböl a hagyatéki tárgyak ellátásában történt hátramaradásnak is. Loew (Segesvár) a különválasztás létesítését nem csak kívánatosnak, de szűk-

ségesnek tartja. Vagner (Ujegyház) szintén a különválasztás mellett szavaz, miután az eddigi hatóságok a fejlettebb viszonyoknak nem felelhetnek meg. Rannicher a nagysínki küldött véleményéhez csatlakozik, annak oly magyarázatával, ha az egyetem a törvény-kiszolgáltatásnak a közgazgatási kezeléstől tökéletes különválasztása elve mellett nyilatkozik, s ezen elvnek azonnal teljesítését határozza. Wittstok (Beszterce) a javaslat kidolgozásával foglalkozott bizottságy egyik tagja csak elvileg van a különválasztás mellett, de annak tényleges keresztülvitelét még nem tartja időszertinek; az utóbbi időben ötféle organisatio történt, mire egy hatodikkal is azok számát szaporítani? Felelmiti a törvénykiszolgáltatásnak az utóbbi évtized alatti hiányait, a hátralékos ügydarabok még azon időből származnak, a törvénykezés lassu menete az akkori s nem a mostani idők hibája. A perrendtartás, a törvényszéki hivatalnokok s ügyvédeknek hivatalos utaikért drágán felszámított utköltegeik megtérítése okozták a nép elégszűgyedését (közöl Hermstd. Zeitung erre megjegyzi, hogy szónoknak ezt jól kell tudni, mivel maga is ügyvéd volt), s ezért megbízó névében a különválasztás ellen szavaz, nem ismervén a jelen viszonyokat organisatioi keresztülvitelére alkalmasnak. Lassel (Brassó) szintén az előtte elmondottak értelmében az eddigi szerkezet ideiglenes tartását kívánja; s küldött névében a javaslat érdemleges tárgyalása ellen nyilatkozik. Dr. Binder, Thalman s Dr. Klein (Medgyes) csak elvileg pártolják az organisatiót, annak keresztülvitelét mostan időelőttinek tartják. Schnell (Brassó) a különválasztást csak is közgazgatási uton s annyiban, a mennyiben az a jelenleg fennálló hatóságoknak további megmaradásuk mellett létesíthető, kívánja életbe léptetni. Dr. Tinku az egyetem illetősége ellen, ily alkotmányos kérdésekben határozhatni, s a különválasztás ellen nyilatkozik. Schnell azon nyilatkozatára, hogy a kérdésben forgó organisatio keresztülvitelére az erdélyi országgyűlés bevándor, — Rannicher felel meg, azt állítván, hogy a szászöldön a törv. kiszolgáltatás, organisatioja, mely a szász-nemzetnek e tekintetben fentartott önkormányzati jogánál fogva az ösök által szabályoztatott — nem rendelhetetik az erdélyi országgyűlés alá. Téves fogalom lenne azt gondolni, hogy ő Felsége e részben az országgyűlésre utalt volna. Az illető leiratban világosan ki van fejezve „hogy törvényhozási uton.” Schnell közbe szól: az országgyűlésen! Az egyetem ispanja erre a közbeszólások ellen szót emel, mire Rannicher tovább folytatja, hogy a szászöldön a törvényhozás az egyetem hatásköréhez tartozik, s ha az egyetem a törvénykezési régi szerkezet fentartását kívánja, akkor mire való volt meghatározni, hogy azon javaslat készítették, miért nevezett ki a közgyűlés egy szabályozásának kidolgozására is bizottságyt? Ha a régi szerkezet megmarad, egy a szász-nemzeti egyetem hatáskörét megszüntetnek tekintni szűknek; előadás végen fölkeri az egyetemet, hogy saját önmunkálataihoz ne legyen követezeten. Lassel hasonló értelemben nyilatkozik és semmiesetre sem ismerheti el, hogy az erdélyi országgyűlés a szászöldön törvénykiszolgáltatási kérdéseire nézve törvényhozői közeg (organum) lehessen. Schnell tagtársainak ezen nyilatkozataira meg van lepetve; hosszab beszédének folyamata alatt reményét fejezi ki a felett, hogy a legközelebbi országgyűléstől minden jót várhatni, hogy azon az austriai polgári törvényhez hasonló törvény fog hozatni; ő nem viseltetik aggálylyal a szász-nemzet jogainak megóvása iránt. A nemzet ispanja összegyűjtve s a szavazatokat, egy találja, hogy a többség a törvénykiszolgáltatásnak a közgazgatástól a javaslatban ajánlatba tett tökéletes különválasztása elvéhez csatlakozik, s e vvel az ülést bezárja.

Jánosné 100 ft, Kralovanszky Istvánné 100 ft, Návay Mihályné 100 forinttal.

Igazgató tag 3-évre évenként 5 frttal: Farkas Antalné, Pocsay Györgyné, Lukács Antalné, Machik Sándorné, Boldizsár Istvánné, Hagendoner Istvánné, Szájbély Béláné, Boda Imréné, Vecsey Mártonné, Vecsey Sándorné, Domanitzky Boldizsárné, Paulinyi Jánosné, Hets Mátysné, Gerenday Ambrusné, Guthy Elekné, Kugler Mária, Henrich Ferenczné, Simonyi Antalné, Salatz Antalné, Jankó Mihályné, Henrich Anna, Belevaux Mathild, Pataky Árpádné, Szalonty Jánosné, br. Perényi Zsigmondné, Rombach Jánosné, Szatmári Károlyné sz. Csontos Emilia, gr. Stahrenberg Klára évenként 10 forint, Kőrmeny Anna évenként 10 ft, és gr. Lamberg Rezsőné évenként 25 ft.

Rendestagnak: Amander-Hentz Etelka, Hentz Riza, Hentz Ilona, Hentz Rócke, Pereszélyni Janka, Forster Józsefné, Szűts Klementina, Bekéfy Jánosné, Bekéfy Ferenczné, Hentz Sándorné, Rétyey W. Martinelly B. Szabó Anna, Végh Bertalan.

Szégyelvényekkel járultak: Tormágy Emilia beklüdtött ivén 43 ft továbbá gróf Festetics Ágostonné 20 ft, gr. Festetics Sarolta 5 ft, gr. Schmideg Jánosné 5 ft, özv. Bognár Györgyné 6 ft, Vekerle Antonia, 5. Hetáné 5 ft, Salamon Mária 3 ft, Németh Sándorné 2 ft, Madarász Zsuzsanna 5 ft, Benitzky Flóriánné 5 ft, Pajtényi Mária 2 ft, Hazlinger Sebők 5 ft, Kormuth Jánosné 1 ft, Blaskovits László 5 ft, Geszner Mihály 1 ft, Geszner Elek 2 ft, Fridvalzky Imréné 5 ft, Bérczy Károlyné 2 ft, Batháné 2 ft, Kubinyi Vilmosné 3 forint, Fáy Béláné 2 forint, összesen 141 forint.

Végre Szathmáry Károlyné, szűl. Csontos Emilia, a jövő kiállításra jutalom-díjjal beklüdtött egy aranyat.

Választmányi meghagyásból

S z t u p a György, jegyző.
* A földhitelintézet ügynökei jelentkeznek. A „Sz. Hir.” azoknak, kik a földhitelintézethez kölcsönért akar-nak foylamodni, jelent, hogy e részben munkatársá, Szathmáry Károly ur közbenjárását egész bizalommal igénybe vehetik. Lakik Pesten, uri utca 8. sz. a.

Az akademia új palotája számára Iszó egy szoborborsoportozat mintáján dolgozik E csoportozat a Pannónia alakja ábrázolja, a mint áldva és védve terjeszti ki kezeit fia fölött. Körülötte honfiai állnak A hős kardját ajánlja föl, az anya gyermekét (akademiai tagnak?), a dis kincs-ét, a földműves gabonáival közelít felé, a tudomány és költészet a szellem kincseit rakják lábaihoz.

* Kempf ur a debreczeni új református templom egy tervét ismertette meg lapunkban. E köztés mint „korai volt megtámadva egyik hazai organumban. Kempf ur maga is bevallja ezt, s azt teszi hozzá, hogy nem is tévé vala, ha előbb értesült volna, hogy ezen tárgyban pályázat van hirdetve. Ő nem akart senkinek praedikálni. Feszli tervét dicseri, mert szép és megérdemli. S véleményétől most sem tájt. Egyebiránt kijelenti, hogy épen ezen építés az, a ki reklamra legkevésbé sem szorult, mert már előbbi tervei és az ezek szerint készült építési művek által elismert neve van. Azonkívül egyike azon

szerejny művészeknek, a kik ilyesmit soha sem is igényeltek, annyira, hogy ha valakiről, róla el lehet mondani: „Der Schweigsame macht von sich reden.“ Nem egy terve volt már e művészeknek, mely sokáig a más neve alatt paradirozott, és ő még csak nem is reclamálta tulajdonjogát; ha tehát ily egyének sikerült, tervét a szakavatott pártatlan műbíró: a nyilvánosság útján megismertetni, az csak a hazai művészet és a közügy érdekében történik és igazságon semmiféle gyanu alá nem vonható. Hanc veniam dat petique vicissim.

* Felhívás a Megyeri-emlék ügyében. A Megyeri Károlynak, a nemzeti színház elhunyt egyik legjesebb színművészenek állítandó emlékre még 1845-ben pénzügytekek történtek, mely pénzek a pesti takarékpénztárhoa tétetvén le, azóta folyvást kamatoznak, s most már annyira növekedtek, hogy az emlék felállítása hihetőleg lehetségesé vált. Miután az ez ügyben akkor megbízott választmánytól többé egybegyűjténi lehetetlen, a nemzeti színház igazgatósága kegyeletem kötelességének tartotta, a szűkségek lépéseket megtenni, a végből, mely mindazokat, kik ez emlékre pénzt adakoztak, s kiket ezen ügy érdekel, folyó mart. hó 16-án, délutáni 3 óra kora, a nemzeti színház épületében tartandó gyűlésre tisztelettel meghívassa, mely gyűlés a felállítandó emlék ügyében véglegesen határozni fog. Pest, mart. 6-án 1863.

Az igazgatóság rendeletéből:
Csepregi Lajos,
a nemzeti színház titkára.

* Satter zongoraművész első hangversenyén nem lehetvén jelen, véleményünket játékaról későbbre halasztjuk.

* Mult szombaton az operai játékrend a régi jó „Mártha”-hoz menekült, melyben ezuttal Láng Paulina k. a. énekelte Nancy szerejét. A kisasszonytól ez estvére valami kifutott vártunk, reményünk azonban ezuttal csak félig meddig teljesedett. A mennyire kiemelkedett az első felvonás első felében, hol szép hangját teljes érvényességre emelte és ismételt tapsokat aratott, annyira elbágyadt később az operának hatásosabb helyein, és a vadászdal sem sikerült úgy, mint például a bordal Borgiában. Ehhez járult még az is, hogy Nancynak kedélyesebb, elevenebb játékot hajtottunk volna. Mi gyakorolta rá ezen lehangolást, nem tudjuk.

* A Schiller alapítvány és nagy sorsjáték idejében többször említve volt egy név, kinek viselője ezen nagy szertelen kegyeletem s mondhatni: német nemzeti vállalatnak életét és önületét adott: Maxeni Serre örnagy neve. E derék lelkes férő f. hó 3-kán halt meg Dresdában, életkora 74 dik évében. E sorok írójának alkalmá volt a ne-meskedő férő tavaly gyönyörű birtokán Maxenban meglátogathatni és a költészetnek és művészetnek egy oly lelkes barátát ismerte meg benne, kit méltán szemelt ki a sors arra, hogy Schiller emlékéhez járulva — magának is maradandó emléket emeljen.

* Viardot Garcia, a híres énekesnő Malibrán nővére Párisban végkép bucsut akar mondani a színpadnak.

* A „Szinházi Látosó” érdekében követező nyilatkozat jelent meg: Egy az „Ország”-ban megjelent „be küldetett” czikk, s egy napi lappá készülő divatközöny a közönség zsarolásával vádolják a színházi igazgatóságot, a miért a színlapokból színházi napi lapot csinál, mely egy évre négy forinttal drágább leend; s egyszersmind azt óhajtják elhítenni, hogy e vállalat nincs a közönség kedvére. Az utóbbira nézve cözafatalt annyit irhatok, hogy míg a színlapnak eddig körülbelöl csak 250 hordatója volt, a „Szinházi látosó” már eddig is — négy nap alatt — 300 előfizető jelentkezett, kiknek névsorát — tetszés szerint — bárkinek is megmutathatom; e szerint a színházra nézve haszon, hogy színlapja nagyobb körben terjed el. — A ki drágálna a „Szinházi látosót”, annak számára — az eddigi 6 ft ár mellett — színlapot is szives készséggel küldendek, bebizonyítandó, hogy korántsem jövedelmező vállalat reményében, hanem csupán a színház érdekében indult meg e sokak által sürgetett színházi közöny. Megjegyzem még, hogy a ki mindkét színház színlapját hordatja, az eddig két forinttal többet fizetett, mint fizetett az „Szinházi látosóért”, mely egyszersmind a népszínház közönye is leend. Ennél fogva a „közönség zsarolása” stb. vádjait kénytelen vagyok visszatartani, s leg-főbb is azon jellek venni, hogy a „Szinházi látosó” né-mely magánvállalat érdekébe ütökzik. Ezzel azonban sem egy közintézet, sem a nagy közönség nem törődhetik. Pest, márt. 1-én 1863.

Szerdahelyi Kálmán,
mint a „Szinházi látosó” szerkesztő kiadója.

Mi is felszólaltunk e tárgyban, s a közönség érdekében meg vagyunk nyugtatva azon kijelentés által, hogy a színházi lap mellett, ha kívántatik, a színlapok külön kiadása sem fog megszűnni.

* Heraldicumok. Bakabánya sz. k. b. ányaváros pecsétje. Mint a város illető jegyzőkönyveiből kikutatni sikerült, pecsétje 1686-ik évi martius hó 2-án készítettett Kőrömczobányán. Leírását illetőleg, mert e részben a jegyzőkönyvekben nyomára akadni nem lehet, csak annyit mondhatni, hogy a város mint eredetű bányatelep, ebbeli kitüntetése végett pecsétjében egy bányaféreget visel, melyben bányászok kalapácsokkal és egyéb szerekkel dolgoznak, a pecsétnek ez az alsó felét képezi, felső felében egy patriarchalis kereszt, vagy egyházi fő, gajmós botot tartó férő, ki s z t. M i k l ó s t ábrázolja. Ezt a város ar. kath. egyháztól, mely egyház arról van czimezve, vagyis annak védszentje vette által. Kőr-irata: Sigill. Lib. Reg. Mont. Civit. Bakabaniensis. Azaz „Szab. kir. bányaváros Bakabánya pecsétje”. Pajzsában ez évszám 1686. (Duna-Szekeső pecsétje s ennek története). Duna-Szekeső, hogy megkülönböztessék Kapos-Szekesőtől, azért viseli a Duna előnevet, német, magyar, szerb, m.-v. Baranya vb. pecsétjében, mely ily köriratot visel: Sigillum oppidi Szekesii 1710. v. árfalak, s ennek épségben levő kaputornya, török félhóddal ékesítve, a vártól pedig nyugot északra a már csak mondából és némely téglamorzszákból is-

mert s z t. János egyháza láthatók. A mohácsi csatavesztés után, — tudjuk, — hogy a szekesői várt a törökök lakták, ezeknek Alsó-Magyarországnól Budavára visszafoglalása után történt általános kiűzetésükig, mikor Szekeső várat az azt elhagyni készült törökök felgyújtoták; a zimer e vár pusztulását és romjait jelzi, a féllold az időt, midőn történt, és népet, kik romokba juttatták. A vár a Duna felett egy pompás kilátásu hegyen, melyet még emberi munkával tetemesen magasabbra feltöltettek, — állott — négyzögű területe most szőlőkkel van beültetve, de körülötte sánczai majd egész épségben láthatók. A nép csak az utolsó eseményről emlékeztvén, a várról annyit tud, hogy török lakták, és azért a törökök v á r n a k, a mellette levő földalatti jársnak félig betöltött maradványát törökök lyuknak nevezik, és megemlékezik arról, mikép a szekesői magyarok a törökök itturalkodása alatt többnyire a szigetben vagy Monyokán laktak, és ha bíráskodásba kerültek, a várbán lakó török basa elől hivatnak. 1698-ban I. ső Leopoldtól kapott szabaddalmak.

* Turnovszky Frigyes orvosodott maga és gyermekei névében szomorodott szível jelenti felejtethetlen szeretett nejének, szűl. Braun Emiliának f. hó 8-kán, életkora 35-ik évében történt elhunytát.

△ Első eset. A budai huzásban f. hó 4-kén a „Néparbat” jelentése szerint a „96”-os szám jött ki. Nem tagadhatjuk legároosodást predikáló ügyfeleink, hogy ez haladást és kanyarodást jelez. — A dolognak azonban anyagi oldalát tekintve, most tudjuk már, miért nem nyertünk mi eddig, kik conservativ mértéktartással mindig csak 90-ig raktuk.

* Lengyel fölkelő vezérek. A lengyel fölkelő-vezér Kurovski, kiröl állítják, hogy a miechow-i csata után agyonlötöte magát, 1846-tól 48-ig a moabiták cella-börtönében tartatott fogva és Mieroslawszkival együtt 1847. dec. 8 kán halálra ítéltetett; 1848-ban megkegyelmezte, Buk mellett egy jószágn él, melyet 1856-ban 35,000 rubelért vett. — Langievitzről egy poseni levezője írja a „Nadvislania” czimű lapban, hogy miután a porosz tüzérségben szolgált és hadnagyságig vitte, a berlini egyetemre ment matematikát halgaltani. Ekkor testvérének gyámpénzéből élt. Súlyos szembajban szenvedvén s tollal nem foglalkozhatván, a legnehezebb számtani földadatokat fejből oldá meg. Felülvileg Párisba ment, hol Milibiz tsatornokak mint ennek segéde Nápolyban Garibaldihoz csatlakozott és ennek törzskarában foglalt állomást, később tanár volt a lengyel katonai iskolában Cuneóban, melyet a piemonti kormány Oroszország iránti előzékenységből felszoltatott.

* Közöltetik velünk, hogy a hamburg-amerikai máhazsallító-részvénytársulat Hamburg és Newyork közt egyenes posta-gőzöz-járatokat tart fenn, melyek esetleg Southamptonból indulnak ki. A hajók indulási ideje mart. 21. april 4., 18. május 2. és 16-ká. A társasághoz tartozó vitorla hajók New-Yorkban mart. 15-kén és april 1-jén indulnak. New-Yorkba mázsája 150—100 és 60 ft a helyek rende szerint. Southamptonba 4 font st. 2 ft 10 és 1 font 5.